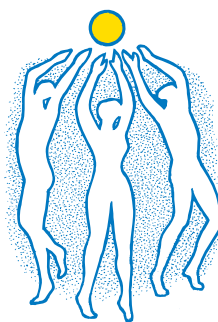

Idrottsarvet

Nr 44 - Årgång 23 - 2008

ÖREBRO LÄNS IDROTTHISTORISKA SÄLLSKAP

Styrelseledamöter i ÖLIS verksamhetsåret 2007-08

Ordförande

Rolf Hallgren
Stallgatan 19, 702 26 Örebro
Tel: 019-33 18 15, Mobil: 070-27 06 221
E-post: rolf.hallgren@comhem.se

Vice ordförande

Kurt Löfvenhaft
Floragatan 4, 702 13 Örebro
Tel: 019-10 95 85, Mobil 070-64 11 284
E-post: kurt.lofvenhaft@comhem.se

Sekreterare

Lars Ehlin
Södra Lillåstrand 28, 703 64 Örebro
Tel: 019-13 58 92, Mobil 070-46 48 482
E-post: larsehlin@swipnet.se

Kassör

Lars-Gunnar Rosmark
Viktoriagatan 15, 703 55 Örebro
Tel: 019-14 56 32, Mobil 0705-15 71 88
E-post: rosmark@telia.com

Övriga ledamöter

Bo Astvald
Ladugatan 21, 702 26 Örebro
Tel: 019-320206, Mobil 070-5527570
E-post: bosse.astvald@hotmail.com

Reinar Johansson
Stafettgatan 7, 702 16 Örebro
Tel: 019-611 31 55, Mobil: 070-6333096
E-post: rejo.jba@telia.com

Sven Karlsson
Rudbecksgatan 1, 702 11 Örebro
Tel: 019-611 52 21, Mobil: 070-65 56 057
E-post: svena.karlsson@swipnet.se

Vi tackar våra sponsorer

Adolf Lindgrens Stiftelse
Anticimex AB
Arbesko AB
Asplunds Fastigheter AB
Bra Data AB
Folksam
JM-Bygg AB
Länsförsäkringar Bergslagen
Länsgården Fastigheter AB
Nettoköp
Nya Parken City
Röhnisch Sportswear AB
SISU Idrottsutbildarna
Struktur Hultén Stråth AB
ÖBO
Örebro Kommun
Örebro läns Idrottsförbund
Örebro Promotion

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap
Besöksadress: Engelbrektsgratan 3, Örebro
Telefon: 019-602 87 35
Postadress: Box 314, 701 46 Örebro

Hemsida: www.olis.nu
E-post: idrottshistoriska@telia.com
Bankgiro: 5495-3039. Plusgiro: 49 29 530-6
Organisationsnummer: 875001-4972

Ordföranden har ordet

Jubileumsår

Tio månader har nu gått av vad vi kan kalla ett verkligt jubileumsår. I detta nummer av Idrottsarvet uppmärksammar vi fyra föreningar i länet som fyllt 100 år, nämligen IFK Hallsberg, Vretstorps IF, KFUM samt Örebro Sportklubb. Dessutom har Åmmebergs IF också fyllt 100.

Vi har haft en mycket uppmärksam jubileumsutställning om två stora händelser i svensk fotbollshistoria, där vi dels speglade OS -48 då Sverige tog guld, dels VM -58 i Sverige, då Sverige lyckades ta silvermedaljen.

Aktivitetskommittén har skött sig med den äran. Bland mycket annat har de lyckats ordna med synnerligen intressanta föredragshållare, exempelvis vid årsmötet då vi gästades av den förre ishockeyhövdingen Rickard Fagerlund, som gjorde succé med sitt raka och rättframma sätt.

Den har också anordnat underbara caféträffar. På ett av dem slogs tidernas publikrekord, nämligen då vi gästades av ÖSK:s Björn Åqvist och tränaren Sixten Boström samt KIF Örebro:s tränare Rickard Holmlund. Tillsammans med intervjuarna Sven "Dala" Dahlqvist och Thomas Nordahl bjöd de på en mycket trevlig eftermiddag med mycket humor och glädje.

Besök

Vi har haft besök av flera andra Idrottshistoriska sällskap. Vid ett tillfälle gästades vi av ett 50-tal gäster från Gästriklands Idrottshistoriker. Bland dessa fanns många f d elitidrottsmän, bl.a. Sigge Parling. Vi fick uppleva en riktig högtidsstund, då Sigge berättade roligt och finstämt om VM -58. Mer om detta på annan plats i tidningen.

Just nu

Vårt Sällskap, tillsammans med SISU och i Örebro kommuns regi, är engagerade i "Kulturrundan",

en satsning som innebär att vi besöker samtliga äldreboenden för att på plats berätta om vår verksamhet. De besök vi hittills har gjort har varit mycket uppskattade. Sammanlagt skall vi besöka tolv äldreboenden.

Som jag tidigare nämnt fyller Örebro Sportklubb 100 år i år. Med anledning av detta anordnar de en jubileumsutställning mellan den 18 oktober och 31 december i våra lokaler - en mycket intressant och sevärd utställning som säkert kommer att dra stor publik.

Vårt nya museiutskott håller som bäst på att förbereda en ny basutställning, efter det att ÖSK 100 år har visats färdigt. Det siktar på en nyinvi gning i början av april 2009.

Som ni märker är det mycket som händer. Jag vet att det finns ett stort intresse för vår verksamhet, och därför uppmanar jag er att ta med en kompis till nästa möte. Vi har plats för fler medlemmar. **Alla är välkomna!**

Rolf Hallgren

Ordförande 070-27 06 221

E-post: rolf.hallgren@comhem.se

ÖLIS tidning nr 44

Tryck: Trio Tryck

Tidningsredaktion: Bertil Cajdert, Lars Ehlin

Layout: Karin Lidner (karin.lidner@olif.se)

Historien och framtiden

Örebro SK 100 år

Konstruktivt missnöje bildade ÖSK

Det är vår förhoppning att framtiden lär av det förgångna. Vi menar att kommande generationer har all anledning att minnas och lyfta fram de människor som gjort Örebro Sportklubb till vad föreningen är i dag. Det gäller aktiva, ledare, medlemmar, supportrar och sponsorer som har format de gångna 100 åren till ett särskilt stycke svensk sporthistoria.

Örebro Sportklubb bildades den 28 oktober 1908 i det konstruktiva missnöjets tecken av samma skäl som det italienska storlaget Inter (-nationale FC) och vid samma år 1908. De grabbar som bildade Örebro Sportklubb hade retat upp sig på IFK Örebros nonchalanta behandling av en av deltagarna vid en idrottstävling på Örnros IP.

ÖSK en klubb värd att fira

1999 bestämde vi oss för att Örebro Sportklubbs 100-årsjubileum ska firas på ett sätt som en av Sveriges allroundmässigt sett mest framgångsrika föreningar förtjänar. Vi började därför avsätta 50 000 kronor per år. Vi hade idéer om firande inte bara med pompa och ståt, utan även med mer seriösa inslag som en storslagen utställning på Läns museet i Örebro och en omfattande bok om de gångna 100 åren och med funderingar om framtiden.

Örebro Sportklubb vänder sig med tacksamhet till alla de ledare och aktiva som under åren stött föreningen i med- och motgång. De har haft ett brinnande intresse för ÖSKs verksamhet, framgångar och fortbestånd, vilket varit grunden och ledmotivet för deras insatser.

Det handlar om pengar

Samhället har ofta stått för avgörande fysiska förutsättningar för föreningslivets framtid. Samtidigt har med åren allt fler företags ständiga stöd, smått som stort, spelat en alltmer avgörande roll för Örebro Sportklubbs ekonomi.

Sportsliga framgångar och underhållning på hög nivå är nödvändiga förutsättningar för föreningens framtida goda ekonomi inom arenaidrotten. Klubbens talangfulla ungdomar och elitidrottare av båda könen kommer i framtiden att fordra mer professionell ledning än tidigare.

Eyra Vallens invigdes den 26 augusti 1923. Livregementets musikkår spelade och general Viktor Balck, den svenska idrottens fader, invigningstalade. I den efterföljande defileringen bars ÖSKs standar och IFK Örebros fana förbi den nybyggda sittplatsläktaren, den som vi så småningom kom att kalla "Gamla Trä". Under åtta decennier var läktaren den symbolladdade ÖSK-byggnaden.

Foto: Christer Pöhner.

Omvärlden och en framgångsrik verksamhet kräver i sin tur, att den kommersialiserade elitidrotten fortsätter att anpassa sig till andra associationsformer än den ideella föreningens. Därför ter sig den ideella ledarens framtida roll inom ÖSKs elitidrott som oviss.

Gubbarnas tid förbi

I framtiden kommer det att finnas tjejer och kvinnor både på arenorna och i ledningen på ett mer självklart sätt än tidigare. Damidrotten har fått sitt definitiva genombrott. Den tidiga ÖSK-idrotten har varit dominerande manlig. Jag har själv deltagit i den sedan mitt medlemskap 1957 men hela Örebro Sportklubb måste ha som mål att upphöra vara en "gubbförening."

Många har jobbat

Ett jubileumsfirande som detta kommer inte till av sig själv. Det är många medlemmar som i större eller mindre omfattning medverkat till dess förverkligande. Örebro Sportklubb är ödmjukt

tacksam för allt arbete dessa har utfört för att få detta jubileumsfirande till stånd allt från en innehållsrik jubileumsbok, en 100-årsbilaga till NA, "Stort kalas" för ungdomar på en avspärrad Drottninggata en lördagseftermiddag i slutet av augusti och utställningen "Sportklubben 100 år" på Örebro Läns Museum.

Det följdes av klubbskriften ÖSKarens jubileumsnummer, mottagningen och jubileumsbanketten lördagen den 18 oktober på Conventum Kongress. ÖSKs storlotteri med bl a två miljöbilar och resor som pris, erbjuder möjlighet att köpa lotter fram till julhelgen 2008. Det är nödvändigt med god försäljning av böcker och lotter för Örebro Sportklubbs samlade Jubileumsbudget.

Örebro Sportklubbs jubileum i sin mångfald hade heller inte kunnat produceras utan 100-årsjubileets nio HuvudPartner samt Nya Parkteatern i Örebro AB, Peter Flack & Co Örebro Sportklubb tackar, bugar och bockar!

Per Å Knutsson

Ordförande i Örebro Sportklubb

Arbesko skyddsskor - mycket mer än bara skydds- funktioner!

Arbeskos heltäckande sortiment av skyddsskor erbjuder det mesta inom stötupptagning, ventilering, slitstyrka och bekvämlighet.

Allt för att göra din arbetsdag så behaglig som möjligt. Upptäck skillnaden!

MODELL 355

Finns hos återförsäljare över hela landet. Utvecklas och tillverkas av Arbesko AB. Tfn 019-30 66 00.

Structor

H U L T H É N S T R Å T H

Structor är ett konsultföretag som erbjuder tjänster inom byggprojektering, byggledning, energiteknik och miljöteknik.

www.structor.se
Bettorpsgatan 10
703 69 Örebro
019-676 26 00

Låt oss klä året 2008 i svarvitt

Det är en historia om passion, om tradition, inte bara inom sporten, en historia om tillhörighet som involverar otaliga örebroare och supportrar i riket.

Låt oss klä året 2008 i svartvitt. Vi ÖSK-are är modiga människor, låt oss ropa ut till världen att vi är ÖSK-are. Det är vi det står vi för.

ÖSK och Inter lika gamla

Jag har inledningsvis roat mig med att ge ÖSKs 100-årsjubileum en nypa italiensk passion och klä det i "svartblå" retorik Inter, i nerazzurri, fyllde exakt 100 den 9 mars i år. Klubben är alltså jämnårig med ÖSK.

Det finns en annan historisk parallell: Det konstruktiva missnöjet ligger bakom båda klubbarnas bildande. I Milano var det missbelåtna Milan-anhängare som ville skapa en egen klubb. I Örebro var det några unga män som inte var riktigt nöjda med stadens storklubb IFK Örebro.

Men nog låter inledningen övermaga. Den italienska retoriken känns för färgstark för oss svenskar. Italienska sportjournalister använder sig till exempel oftare än sina svenska kollegor av klubbfärgerna, som "la Viola" för Fiorentina och "i rossoneri" för Milan.

Men vi ÖSK-are älskar nog vår klubb lika mycket som nog så eldiga Inter-fan.

Ett överdådigt idrottsbygge

För att återgå till jubileet har min beundran för det stora, för att inte säga överdådiga idrottsbygget ÖSK och några av klubbens profiler ökat i takt med att boken "Örebro Sportklubb 100 år av människor, möten & matcher" växt fram under ledning av de exekutiva redaktörerna Per Å Knutsson och Inger Hjelm. Bokens gästskribenter samlas under rubriken "Kärleken till ÖSK". Och bokens går i kärlekens tecken.

ÖSK-profiler

Att skriva historia är ett komplicerat företag.

En idrottsklubbs historia utgör inget undantag. Smärtpunkterna finns, som bristen på källmaterial. Vissa sektioner och insatser av klubbens medlemmar kommer att förbli i historiens skuggland. Desto roligare är det att möta profiler som Karl T Graflund, Orvar Bergmark, Olle Sääw, Thomas Andersson, Thomas Nordahl och gudabenådade bollentertainers som Arnor Gudjohnsen och "Stockis" Kihlgård. Människor som i några fall står för en tidsanda och en hel idrottsideologisk världsbild. Det gör Orvar Bergmark. Han förkroppsligar i liv och gärning ett folkhemskt idrottsideal djupa rötter. En ÖSK-are för alla tider.

Folkrörelseenergi i uppförsbacke

Men kanske allra mest gåtfullt och imponerande är den folkrörelseenergi som burit klubben framåt i en ständig ekonomisk uppförsbacke. Den verkar på väg att definitivt dö bort och bli historia i en alltmer kommersialiserad elitidrott. Men nuet ska vara en fest tillägnad alla ÖSK-are.

Dixie Eriksson

Vretstorps IF - 100 år

Rolf Hallgren och jag har besökt en 100-åring utan ålderstecken. Väl mottagna av Tommy "Sicke" Åkesson och Nils-Åke "Nåla" Larsson i Vretstorps IF:s trevliga klubblokal får vi inblickar i föreningens historia. Tommy har varit medlem i 45 år med många uppdrag och är nu ansvarig för den förnämliga idrottsplatsen.

Med hjälp av våra värdar, en folder i ord och bild, tillkommen med anledning av jubileet, en historik skriven 1948 och en helt underbar protokollsbok från 1909 har jag försökt forma konturerna av den 100-åriga föreningen. I synnerhet protokollen ger blyxbilder av en nystartad förenings verksamhet med många personliga tonfall, genomsyrade av stark känsla för klubben.

Det första fotograferade laget ur föreningens arkiv. Laguppställningen är i stort sett identisk med de som startade Vretstorps IF 1908.

Idrott bättre än slagsmål

Det var några ynglingar i bygden som bildade Vretstorps Idrottsförening. Året var 1908. Eftersom traktens ungdomar inte ansågs ha så många andra nöjen än slagsmål att bevittna, vore fredliga aktiviteter som idrottsövningar och tävlingar ett mer tilltalande alternativ. Syftet var "att av ungdomen göra ett i fysiskt hänseende väl stadgat, friskt och stadgat folk", som det står i ett protokoll från 1908.

Målvaktstabelle

Fotboll var föreningens första gren, men snart skaffade man materiel för övningar i friidrott. Föreningens första tävling, löpning Vibysjön runt, anordnades 4 juli 1908, och priset bestod av "en mindre penningsumma." I augusti utmanades fotbollslaget för en match mot Laxå, "Till följd av

År 1934 förverkligades ett mål som föreningen kämpat för ända sedan dess start. Inköp av mark till en egen idrottsplats (f d Vretstorpsverkens område) gjordes vid den förut förhyrda planen. Köpet förmedlades av Herr Gunnar Karlsson. Bilden är från 1936.

Alf Sunesson i täten och Stig Pettersson, löper DM 200 m häck på Trängen i Örebro 1972.

särskilt ogynnsamma förhållanden å vår sida" vann Laxå med 1-0. Målet gjordes nämligen, berättas det, när målvakten passade på att stjäla pären i en angränsande trädgård.

Friska vindar efter svår tid

Under 10-talet dominerade fotbollen med sitt "fruktade" lag, men även friidrotten hade framgångar, och köpmannen Gunnar Karlsson blev distriktsmästare i stavhopp på 3.30. 20-talet var en ganska dyster period, och i det nystartade

seriesystemet i fotboll gick det så illa, att fotbollen las ned. Klubbens hela existens hängde på en skör tråd.

Men nya vindar kom att blåsa från 30-talet, och fotbollen på numera egen idrottsplats, klarade sig bra. Publikrekordet sattes i en match mot arvfjenden Hackvad 1934 med 525 betalande.

Noteras kan även att framgångar under 30-och 40-talen även nåddes i friidrott och orientering. Om en ljus framtidstro vittnar kärnfulla ord vid 40-årsjubileet. "Vi hoppas att de friska vindar som under året blåst upp inom föreningen icke skall mojna utan tilltaga i styrka."

Elitidrott

Föreningen fick sin nya idrottsplats med löpar- och hoppbanor vid Höglunda 1953, vilket innebar ett uppsving för såväl fotbollen som friidrotten. Framgångsrikast var trestegshopparen Stig Pettersson och spjutkastaren Lars Ivarsson med guld 1957 respektive silver 1958 i junior-SM.

Föreningens största framgång var dock, när Stig blev 3:a i SM 1962 med 14.98. Även gångsporten kom under 50- och 60-talen att bli framgångsrik, och Georg Davidsson tog tillsammans med Curt Ohlander och Lennart Johansson lagguld vid SM på både 20 och 50 kilometer. 70-talets mest framgångsrike var Alf Sunesson, som vann JSM både 1974 och 1975 på 400 meter häck.

Stor bredd

I slutet av 1900-talet visar Vretströps IF stor bredd i sin verksamhet. Förutom fotboll med bl a damlag, finns skidor, tennis, bordtennis och långlöpning på programmet. Glädjande är även att en ny fin idrottsplats med löpar- och hoppbanor, belägen vid skolan, invigdes 1994. Banor för friidrott är inte vanliga i dessa tider, och förhoppningen är att ungdomar återigen lockas till aktiviteter på kolstybben.

Fair Play

Att Vretströps IF är en förening som värdesätter hög idrottsmoral fick man bevis för, när fotbollslaget 1994 tilldelades landshövding Sigvard Marjasins pris "Fair Play" på 22 000 kronor, 10 år senare belönades P92-laget med fotbollsdomarnas högsta utmärkelse för fint uppträdande.

Vårt Sällskap gratulerar en 100-årig förening med många framgångsrika år.

Lars Ehlin

Vi placerar hyresgästen i centrum.

Telefon 019-100 100 • www.asplundsfastigheter.se

"Både ekonomi och prestanda"

NETTOKÖP

Kungsgatan 19. ÖREBRO

Tel 019-13 35 12 www.nettokop.com

Vard. 10-18, Lörd 10-16

Nu finns vi även på Aspholmen
Radiatorvägen 2, tel 019-12 22 90
vard 10-19, lör 10-16, sön 11-16

En skönare tillvaro med en torr krypgrund

Boka
besiktning
till kampanj-
pris!*

FAKTUM ÄR ATT VAR TREDJE VILLA med krypgrund har problem med fukt, mögel, svampar och bakterier. Just nu erbjuder vi besiktning till kampanjpris – endast 500 kr inkl. moms (ord. pris 2000 kr) – om du bokar innan 31 oktober 2007.

Passa på att boka din besiktning
till kampanjpris på www.anticimex.se
eller ring oss på 019-25 10 60

IFK Hallsberg 100 år

Gamla trotjänare

I raden av föreningar i länet som 2008 fyller 100 år finns IFK Hallsberg. Även i den här klubben finns det personer som varit aktiva i föreningsarbetet stor del av sitt liv. Klubbens äldste medlem är 90-åriga Alf Pettersson som varit med i IFK sedan 1932, men som vi tyvärr inte hade möjlighet att träffa när vi besöker järnvägssamhället. Men det finns fler trotjänare och Bertil och jag har haft nöjet att samtala med 83-åriga Åke Gustavsson en dag när gulnade löv faller mot marken.

Åke var 16 år när han blev medlem i klubben och redan 5 år senare ledamot i styrelsen, som han sedan kom att tillhöra i mer än ett halvt sekel. Han har under dessa år hållit i ordförandeklubban men framför allt i pengarna som kassör. Ekonomin har varit i balans under min tid, säger han nöjd. Och allt det här har han hunnit med samtidigt som han varit VD i ett Örebro-företag. Mycket tid har Åke alltså ägnat åt sitt stora fritidsintresse utanför hemmet, det intygar hustrun Ragna, utan att fördenskull se alltför ledsen ut.

Fotbollen 100 år

IFK Hallsberg har idag verksamhet i tre grenar: fotboll, ishockey och bowling. Av dem är det fotbollen som är äldst, och som i år fyller 100 år. Tidigare fanns det fler aktiviteter såsom friidrott, basket, skidor och orientering, men de har efterhand bildat egna föreningar liksom damfotbollen. Om damfotbollen minns Åke, att den allsvenska matchen Hallsberg-Öxnabäck var den första dammatchen på den svenska tipskupongen. Detta hände i slutet på 60-talet.

Sveriges mesta division 4-lag

Dan Höglund i fotbollssektionen berättar, att sektionen idag har 250 medlemmar. Han uppmärksammar även gärna, att ungdomsverksamheten med många lag i olika i olika åldersgrupper spelar en stor roll för klubben. Det är framför allt från den som A-laget så småningom rekryterar sina spelare. A-laget spelar idag i division 5 men har en gång i tiden tillhört

Åke Gustavsson

div. 3. Noterbart är även att fotbollslaget varit "Sveriges mesta division 4-lag", d v s varit det lag som tagit mest poäng genom åren i den divisionen.

Björn Nordqvist

Björn Nordqvist är IFK:s mest kände idrottsman. Åke har en tydlig minnesbild av en 6-årig Björn i sjömanskostym tillsammans med sin pappa Göte, på den tiden distriktets bästa centerhalv. Redan som 16-åring debuterade Björn i A-laget, och sedan kom hans karriär att fortsätta i Norrköping, Eindhoven, IFK Göteborg, Minnesota och Örgryte. Längre hade han världsrekordet när det gäller antalet landskamper, 115 stycken. Mittfältaren i ÖSK på 80-talet Bo Ljungberg har också sina fotbollsrötter i Hallsberg.

Herman Lindell legendarisk ordförande

Åke har många minnen från sitt långa liv i IFK Hallsberg. Klubben hade t ex en fantastisk ordförande under 30-, 40- och 50-talet vid namn Herman Lindell. I 30 år höll han i klubban. Det var under hans tid som IFK som första svenska klubb efter kriget hade fotbollsutbyte med en förening i Norge Bekkelaget SK hette Oslo-klubben. Vårt Sällskap gratulerar 100-åringen.

Lars Ehlin

KFUM:s Idrott - 100 år

När KFUM:s Idrottsafdelning i Örebro bildades den 11 januari 1908 hade det funnits föregångare. Fysisk fostran fanns tidigt i rörelsens målsättning, och när huvudföreningen, KFUM Örebro, hade bildats 18 år tidigare hade det bara tagit ett år innan man hade Örebros första gymnastiktrupp, ledd av en kapten L. Fröding. Även om det gjordes ett försök att starta en KFUM:s Idrottsklubb redan 1897, så verkar verksamheten ha varit av det spontana slaget.

Friidrott

Friidrotten har varit kontinuiteten i KFUM Örebros idrottsverksamhet, från pionjäråren på Sommarro vid 10-talets början, då KFUM:s terränglöpare dominerade, till dagens livaktiga och framgångsrika ungdoms- och juniorverksamhet.

Redan 1916 fick KFUM sin förste svenske

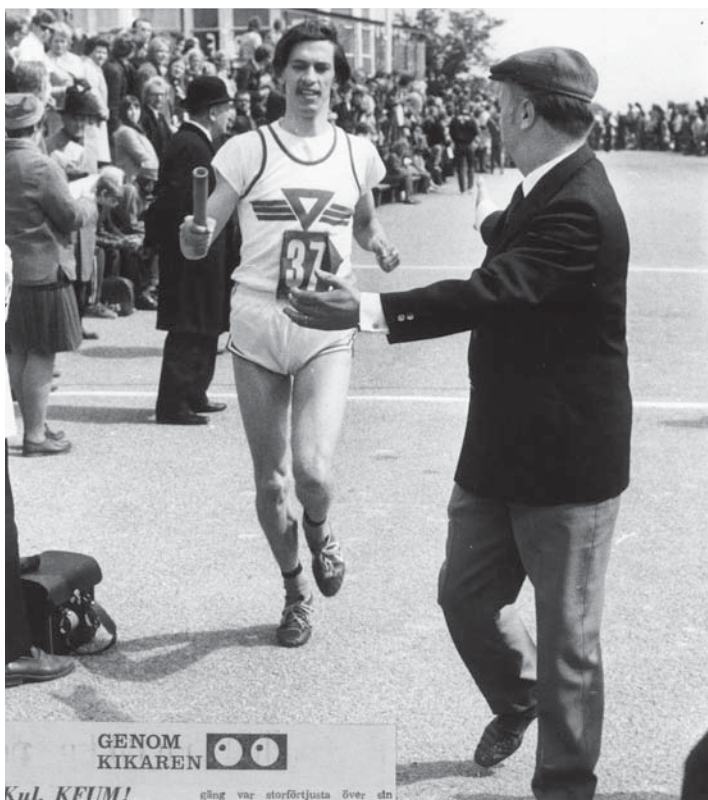
mästare i allroundfenomenet Bertil Jansson, som vann kulstötningen sammanlagt med både vänster och höger hand.

1936 kom Ola Hellstrandh till KFUM som lovande sprinter, och vad han kom att betyda för KFUM-idrotten i allmänhet och friidrotten i synnerhet kan inte överskattas. Ett ordförandeskap i 38 år (!), från 1943-81, som kombinerades med roller som trivselpappa, arrangör, idéspruta, låtskrivare och mycket, satte djupa spår i både föreningen och dess medlemmar.

Under Olas ledarskap dominerade KFUM länets friidrott från mitten av 50-talet och framåt. Från kom framgångarna på löparsidan, och de båda andraplatserna i Dagbladsstafetten 1970 och -71 var höjdpunkterna.

I lagen fanns Bo-Gunnar Bogges, örebroare sedan några år tillbaka, och den som successivt kom att

Dagbladsstafetten 1971. Ola tar emot Erik Backnert som tvåa i stafetten.

överta Olas roll som den store friidrottsledaren in i 2000-talet.

Av de aktiva under Olas tid borde många nämnas, men det känns som om medeldistansarna Janne Landberger och Ragnvald Johansson från 50-talet och något senare Kim Bergqvist sticker ut mest. Flerfaldige svenske mästaren på 400 m häck Mikael Jakobsson var det klart lysande namnet ett knappt halvsekel senare.

Tennis

Förmodligen fanns Örebro's första tennisspelare i KFUM Örebro. Åtminstone anlade KFUM-arna den första banan ute vid Sommarro 1909. Riktig fart blev det från 1922, när KFUM bott in sig på det nya sommarhemmet Strömsnäs i Hästhagen och anlagt först en sand- och senare en cementbana.

Genom främst Uno Forsberg och Harry Andersson dominerade KFUM Örebro tennisen tillsammans med ÖSK fram tills tennishallen på Nygatan byggdes och ÖTK bildades. Men även senare hade KFUM respektingivande tennismän i Gustaf Löfgren, Hans-Åke Michael och Rune Eklund.

Gymnastik

I en kronologisk uppställning hade gymnastiken kommit först. Från starten 1908 och fram mot slutet av 30-talet, då AGF:s storhetstid inleddes, var KFUM-gymnasternas uppvisningar mycket uppskattade.

Därefter låg gymnastiken nere några år, innan Henry Rigardt 1948 tog initiativet till en pojktropp. En som nappade på inbjudan var Hasse Ellefors. Därmed är de två stora ledarnamnen i den senare gymnastikepoken nämnda.

Henrys första pojktropp gjorde 1955 en Europaturné med Paris och KFUM:s världsförbund 100-årsjubiléum som mål. Hasse Ellefors tropp, som innehöll Örebroprofiler som Bosse Jardler, Olle Bursell och P-G Jönsson, gjorde ett antal bejublade framträdanden på Lingveckor, Gymnastador och liknande, både i Sverige och ute i Europa.

Orientering

En fantasiäggande pokal finns i orienteringens klubbstuga i Karlslund: "KFUM-pokalen. Vandringspris i nattlig orienteringslöpning på skidor". Hur gick det till? Det tycks ha vandrat ett år, 1916. Resten är förlorad i glömska.

1927 börjar intresset vakna igen bland KFUM-arna, och efter några tveksamma år i början av 30-talet återfanns flera KFUM-are i distriktseliten. Bröderna Rune och Bosse Lundberg blev mästare 1937 resp. 1938. Lillbrorsan Tore måste också nämnas, både som löpare och ledare.

Med 40-talet kom friskusen, gamängen och levnadskonstnären Bengt "Frasse" Skoglund att dominera. "Frasse's" storhetstid räckte ända fram mot 60-talet, då SM-trean från 1952 i Bollnästrakten fick vinna Siljanskavlen tillsammans med det elitgäng som samlats i KFUM med landslagsmännen "Lappo" Lindblad, Halvard Nilsson, Arne Bergqvist och Arne Welander. Erik Lindskog kom ur den egna verksamheten.

Gruppen splittrades och 60-talet dominerades av en ungdomsverksamhet, som ledde till en ny storhetstid i början av 70-talet. Benny Fredriksson

var det stora namnet, när KFUM blev tvåa i tiomilakavlen 1971, omspurad strax före målgång.

På samma sätt som KFUM:s elitgrupp hade splittrats 15 år tidigare, spreds även denna generation över landet och världen. En ny, kanske ännu tuffare, återhämtning påbörjades och lyckades. KFUM har en mycket livaktig orienteringsverksamhet och kan skryta med två-tre 10-milalag på både herr- och damsidan, framskjutna placeringar på SM och, inte minst, tre lag blandade löpare på 25-mannakavlen.

Handboll

Parallellt med orientering börjar också handbollsintresset växa i KFUM runt 1930. Namnen är ungefär de samma i de flesta verksamheter: Bosse och Tore Lundberg, Gustav och Sven Löfgren. Som bäst var KFUM Örebro handboll åren runt 1942-43, när man i ett kvalspel var en seger ifrån avancemang till högsta serien. Efter seger mot Sandviken föll ett skadedrabbat och försvagat KFUM mot Göta i Eriksdalshallen med hela 13-4. Sådana handbollssiffror var det på den tiden. Men KFUM var då distriktets klart bästa lag och "de vita eleganterna", anförda av Sven Tell och Hans-Åke Michael, överöstes med lovord av en enig press.

Basket

Handbollen försvann från KFUM-programmet i början av 50-talet. 1957 drog en grupp lärare igång basket i sina klasser. Drivande var Birger "Biggan" Önnegren, som placerade verksamheten i KFUM. Det blev en riktig rivstart med fem pojklag och ett lärardominerat seniorlag, med bl.a. handbollsprofilen Ingvar "Dadda" Davidsson. Laget vann DM redan premiäråret.

I den första ungdomskullen fanns många bollbegåvningar, bl.a. Lasse Fastberg och Leif Berlin som tillhörde det lag som tog KFUM till högsta serien 1965. Göran Rådström hemkomst från ett collegeår i USA med många nya basketintryck betydde mycket. Två år senare ledde Göran det lag som blev svenska juniormästare.

KFUM:s herrar befann sig sedan under två decennier, med spelare som Eivar Jansson, Lasse Hansson, David Karlsson och Richard Hampton, antingen i nedre delen av högsta serien eller i

1500-meterslöparna Ragnvald Johansson och Janne Landberger.

övre skiktet av div 1, innan de två jämbördiga Örebroklubbarna KFUM och BK Star gick samman i Örebro Basket. På herrsidan har KFUM nu verksamhet upp till juniornivå.

I början av 90-talet, när KFUM:s damer tagit klivet upp i elitserien, återvände egna produkten Anna-Lena Fahlström från storklubben Arvika. Under pappa Christers ledarskap inleddes en storhetstid som innebar 4 SM-guld, ett silver, ett brons och även ett JSM-guld under sponsornamn, först Bro och därefter Nerike, innan ekonomiska problem satte stopp för framgångarna. Idag befinner sig KFUM:s damer på god div. 1 nivå.

Volley

Bosse Jardler, som varit inblandad i mycket inom KFUM-idrotten, initierade volleyboll i mitten av 60-talet. Den första herrepoken blev ganska kort, c:a 5 år, medan damverksamhet växte sig stark och höll en hygglig div. 1 nivå, när Olle Anfelt kom till Örebro och planterade elitambitionerna. Det resulterade i att KFUM Örebro volleybolldamer var 90-talets totala dominant med nio finalserier med tre förluster, innan det första SM-tecknet kom 1996. Det skulle bli totalt sex stycken med tränare som Ismo Pelto-Arvo och Tony Westman och spelare som Samatha Sylva, Ramona Jakobsone och Malin Eriksson, innan elitlaget bildade eget under namnet Örebro Volleybollsällskap. Kvar i KFUM blev ungdomsverksamheten med spel på flick-, junior och division 2-nivå.

Siljanskaveln 1959. Fr v Frasse Skoglund, Arne Bergquist, Halvard Nilsson, Erik Lindskog, Arne Wellander, kranskullan, och Bertil "Lappo" Lindblad.

Frisbee

1993 hade Sveriges absolut mest framgångsrika frisbeeklubb, SFMSC med ett 20-tal SM-guld i Ultimate Frisbee, tappat den ursprungliga kopplingen till Karolinska skolan och sökte en ny hemvist. Det fanns KFUM-medlemmar från andra grenar i laget, vilket bidrog till att frisbeen kom att bli den yngsta grenen på KFUM Örebros idrottsträd.

Framgångarna har fortsatt under KFUM-namnet med SM-medalj varje år och det senaste herrguld 2004. Damerna med flera SM-guld upp-märksammades mest när Kerstin Angergård, Maria Johannesson, Karin Möller och Emelie Wiberg tog VM-guld med landslaget 1997.

Innebandy

KFUM:s fritidsgård Wasahus blev tidigt centrum för Örebros innebandy. I bollhallen genomfördes populära nattturneringar mellan gårdarna på 70-talet. En trogen Wasahusbesökare var Christer Olsson, en av svensk innebandys stora eldsjälar och tidiga profiler. Det var en av anledningarna till att KFUM Örebro blev en av de verkliga pionjärföreningarna, som snabbt kom upp i högsta serien och också lyckades hålla sig kvar där, när toppen smalnade.

Storhetstiden kom i mitten av 90-talet med ett antal SM-slutspel, men längre än till semifinal kom aldrig herrlaget, trots att Sveriges då bästa innebandyspelare, Christer Wetteus fanns i laget. Idag spelar KFUM:s innebandyherrar i div 3.

Bandy, pingis, skidor, simning, skridsko.

Se där, idrotter som funnit under kortare perioder i KFUM-familjen. Bandy spelades under en 5-årsperiod i slutet av 40-talet, med västanforsbröderna Ola och Gunnar Hellstrandh som drivande, och betraktades som distriktet "tredjelag" efter ÖSK och IFK Askersund.

Från pingistiden under samma tid minns man Rolf Sund och Börje Hallqvist, medan skidåkande, simmande, skridskoåkande och skridskoseglade KFUM-are från den första tiden är svårare att identifiera.

Lasse Hellstrandh

Folksam®

www.folksam.se

Gästrikaidrottens Historiska Förening uppskattade vår jubileumsutställning

Den 28 maj hade ordförande Rolf Hallgren nöjet att hälsa ett 50-tal idrottsvänner från Gästrikaidrottens Historiska Förening (GHF) välkomna till vårt idrottsmuseum.

Rolf presenterade Sällskapetets historia, framtidsplaner och pågående utställningar. Vår multimediautrustning med alla höjdpunkter av svensk idrottshistoria väckte stort intresse och många frågor ställdes om samarbetet med Riksidrottsmuseet och Centralföreningen.

Idrottsprofiler

Jubileumsutställningen om olympiaguldet 1948 och VM-silvret 1958 i fotboll uppskattades också, inte minst därför att det bland gästerna fanns en verkligt insatt och sakkunnig person, nämligen

ingen mindre än Sigge Parling, som av många experter ansågs vara den bästa svenske spelaren under VM-turneringen 1958. Självt anser han att Gunnar Gren var den bästa spelaren i det svenska laget. Dessutom, sade Parling - ”är Gunnar Gren en av Sveriges bästa spelare genom tiderna.”

Sigge, som har bra minne och är en god berättare, svarade på många frågor och återgav med underfundig humor trevliga minnen om bl a ”Nacka”, Orvar och George Raynor.

Bland gästerna fanns det fler meriterade idrottsprofiler, exempelvis Hans Liljekvist. Som 20-årig 1943 blev han förste nordbo att springa 800 meter under 1,50. SM tog han 1943-1945.

I proffshärvan 1946 blev han avstängd ett år. Inför OS i London 1948 var han i världsklass men fick inte delta.

Våra idrottshjältar, från v. Hans Liljekvist, friidrott, Barbro-Sjödin Eriksson, bågskytte, Torvald Åkerlöf, bandy, Bo Brugge, friidrott, Arne Norrback, tyngdlyftning, Inga-Lisa Eriksson, orientering, Sven Bergström, bandy, Sigge Parling, bandy/fotboll, Sören Andersson, bandy/fotboll, Roland Hedström, skidor.

”Det kändes hårt, jag var 25 år och i absolut toppform” sade Hans Liljekvist. Han har tillsammans med Kaj Annebrant skrivit en bok om sin karriär, som omfattar både idrott och intressant affärsverksamhet i Mexico, där han bl a var värd för Orvar Bergmarks VM-lag 1970.

Andra gäster med fina idrottsmeriter var Torvald Åkerlöf, (bandy) Barbro Sjödin-Erikson (bågskytte) Bo Brugge (friidrott) Arne Norrback (tyngdlyftning) Inga-Lisa Eriksson (orientering) och Roland Hedström (skidor)

På plats för att träffa gamla idrottsvänner från hembygden var bl a ÖSK:arna Sören Andersson och Sven Bergström, båda med idrottsuppfostran i Gästrikland. Även Olle Säaw mötte upp för att träffa gamla idrottskompisar som exempelvis Sigge Parling och Thorvald Åkerlöf, vilket uppskattades av alla parter.

Behrn Arena

Besöket omfattade också besök och middag på Behrn Arena. Sven-Arne Ahlberg guidade gästerna runt arenan på ett föredömligt sätt. Han kan arenans historia och har mycket att berätta. En varm applåd visade att han lyckades väl med sitt uppdrag.

Sören Andersson och Sigge Parling

”Återigen en trevligt och minnesvärd resa. Tidigare har vi besökt Idrottsmuseet i Falun och Vasaloppsmuseet i Mora, Stockholms Stadion och Bosön, ”Billan” Westin och hennes Erik Östlund i Segersta och Nymans Verkstäder i Uppsala samt nya Riksidrottsmuseet i Stockholm”, sade Kaj Annebrant, initiativtagare till besöket, och engagerad styrelseledamot i GHF.

Kurt Löfvenhaft

Sigge Parling berättar från VM -58.

Askersundsmålaren som färgade landets hopptävlingar

Stor grabb

Askersunds spänstigaste målare genom tiderna är utan tvekan Bernt Carlsson. Han höll distriktsrekordet i tresteg på 14,44 i sex år och hoppade hem inte mindre än ett 15-tal DM segrar. Det blev också några junior SM i mitten på 40-talet. År 1957 blev han också "Stor grabb". En hederstitel som utdelas av Närkes Idrottsförbund, efter ett poängsystem där det krävs ett antal framgångar på idrottsarenorna.

Bernts jätteskutt

Bernt satte sitt fina trestegsrekord vid tävlingar i Skövde 1947 i ett hopp som imponerade på hoppar-Sverige. Det tog sex år innan någon i distriktet kom i närheten av Bernts jätteskutt. Det krävdes en guldmedaljör från OS i London 1948, Arne Åhman, för att peta ned Bernt från trestegstronen. Åhman hade då kommit till Örebro och ÖSK från norrländska Nordingrå. Åhmans nya rekord 1953 kom att lyda på 14,69. Dagens distriktsrekord håller Andreas Otterling, KFUM Örebro på 16,06, satt för ett år sedan.

Höjdhopp i Tiveden

Men det var inte tresteg som Bernt tänkte satsa på från början, utan höjdhopp. Bernt tränade i sin ensamhet hemma på åkrarna vid stället Mullsjötorp i kanten av de stora Tivedsskogarna.

- Varje år ordnade IFK Askersund "Friidrottens Dag" på gamla IP i Askersund. Jag hade varit med lite i skoltävlingar och kände att jag var lite bättre än de andra att hoppa och springa. Åkte in till IP för att testa. Det var i början av 40-talet och jag var 15 år. Klarade då 1,70 i höjd och testade då också i lite i tresteg på uppmaning från ledarna. Och det gick bra, berättar Bernt.

Sommarläger i Skyllberg

På den tiden ordnade länets friidrottsförbund ett sommarläger i Skyllberg varje år.

- Jag var med på lägret ett antal år. Det var nyttigt för mej som aldrig haft någon tränare. På första lägret fick jag en ordentlig utskällning för min dåliga hoppstil. Ledaren för lägret var mycket sträng. Sedan kom Eve Mattsson som distriktstränare och av honom fick jag mycket hjälp.

Bilden är från 1943. Bernt Carlsson tänkte satsa på höjdhopp, där han nådde 1,86. Men det blev inte så. Tresteg blev hans bästa gren.

Rekord i 20 minuter

- Mitt bästa resultat i höjd blev 1,86. Hoppade också lite längd, men var för osnabb för att bli riktigt bra i den grenen. Hoppade som bäst på tävling 6,37. När vi hade klubbmatcher deltog jag i en rad olika grenar, upplyser Bernt, som nu hunnit fylla 81.

- Som riktigt ung spelade jag också fotboll i Aspa IK och lite korpbandy. Men det fick jag sluta med när jag satsade på friidrotten. Ville inte riskera att bli söndersparkad.

Bernt gjorde sin sista aktiva tävling som 40-åring för IFK Kumla.

- De ringde och bad mej ställa upp. Föreningen saknade en trestegshoppare i serielaget.

Större delen av sin långa karriär tävlade Bernt annars för IFK Askersund. Det blev också några säsonger för Vretstorps IF och för Skackan i Karlsborg. Under militärtiden tävlade han för IFK Kiruna.

- Faktum är att jag höll norrbottensrekordet i tresteg under 20 minuter. Jag slog rekordet, men 20 minuter senare tog den tidigare rekordhållaren tillbaka sitt rekord, avslöjar Bernt, som lite kurios.

- Vi hade bra fart på friidrotten i Askersund och skulle flyttas upp i seriesystemet. Men för att göra det behövdes häckar och en bra stavhoppbana. IFK ville inte satsa på det. Det var bandyn som gällde.

Därmed försvann friidrotten inom föreningen, berättar Bernt, som trots allt har IFK i sitt hjärta. Under ett antal år var också sonen Stefan stöttspelare i IFK:s fotbollslag.

Idrotten har betytt mycket

Bernts idrottsintresse är grundmurat. Han följer med vad som händer både genom tidningar, radio, TV och naturligtvis genom sitt medlemskap Idrottshistoriska Sällskapet. Sedan 35 år tillbaka är han också ledare för ungdomarna i stadens skytteförening. Fortfarande är han också aktiv i sin målarfirma, men nu mest som pappersmänniska.

- Idrotten har betytt mycket för mej på olika sätt. Socialt har det betytt väldigt mycket. Jag har fått träffa massor av trevliga människor på alla de olika idrottsarenorna jag varit på, tillägger Bernt.

Slutligen kurios när det gäller tresteg och gamla klassiska Rekord-Magasinet. IFK Askersunds bandytag har funnits med en gång i tidningen, nr 10, 1948. På baksidan återfanns just trestegshopparen och konkurrenten till Bernt, nämligen Arne Åhman, Nordingrå. Kanske lite orättvist...

Ove Danielsson

(f d journalist på NA i Askersund)

Bernt Carlsson i Askersund var under många år distriktets främste trestegshoppare. Han tog ett 15-tal DM-tecken och JSM-tecken. Bernt var också bra i höjdhopp. Under en lång period hade han distriktsrekordet i tresteg. Han är också "Stor grabb".

Greta Adrian

förändrade kvinnlig gymnastik och upphöjde den till kultur

De tre pionjärerna

Bakom utvecklingen av den så kallade Örebrogymnastiken i början av 1900-talet fanns tre förgrundsgestalter: Sam Adrian, Greta Borg (gift Adrian) och Erik Lindén. De förstnämnda var fostrade i sann Linganda med sitt stelbenta, strikt fysiologiska syfte att ”medelst riktigt bestämda rörelser riktigt utveckla kroppen”. Det var en gymnastik som egentligen var utvecklad för att bättra på soldaters fysiska status. Trots detta var det den som blivande gymnastikdirektörer mötte i sin utbildning på GCI. Därmed hamnade den också i den svenska skolans gymnastiksal. Det var mot detta de tre nämnda pionjärerna hade att göra uppror.

Kvinnlig gymnastik med musik

Hur detta gick till vad gällde den manliga gymnastiken beskrev jag i förra numret av *Idrottsarvet*. Där underströk jag också vilken avgörande roll Greta Adrian spelade. Minst lika viktig var hennes roll på den kvinnliga gymnastikens område. Och det av samma anledning: hon var mottaglig för internationella impulser. Om dessa i mycket kom från Norge, Danmark och Tyskland till den manliga Örebrogymnastiken, kom de inte minst från Finland till den kvinnliga. Det var också finska gymnastikpedagoger som fick henne att inse hur musik kunde höja kvalitén på den kvinnliga gymnastik hon lanserade.

Kvinnlig gymnastik modell Örebro

Det gjorde hon med hjälp av Örebro Kvinnliga Gymnastikförenings uppvisningstrupp, som senare kom att kallas De Grå. Den ledde hon från 1917 parallellt med att hon också var ledare för AGF:s manliga elit. Den gymnastik som hennes kvinnliga grupp visade upp blev aldrig så omdebatterad som

AGF:arnas, även om den också fick möta motstånd, ibland hätsk sådan, från tidens Linganhängare. Fram till 1934, då Erik Lindén tog över, ledde hon AGF till allt högre höjder beträffande saltomortaler, flick-flacks och luftfärder över språngbordet, till publikens stormande applåder och jubel. Parallellt med detta förnyade och förfinade hon svensk kvinnogymnastik modell Örebro på ett mer stillsamt sätt. När Greta Hause efterträdde henne 1937 fortsatte denna i samma spår.

”hela individens liv”

Greta Adrians gymnastik var en gymnastik där rytm, dans och musik ? där hon själv stod för pianoackompanjemanget ? samverkade i en strävan till samband mellan rörelse och känslomässig upplevelse. Den vilade på hennes ideologi som gick ut på att gymnastikens uppgift skulle vara att påverka ”hela individens liv, inte bara i gymnastiksalen utan även utanför densamma”. Det var först då gymnastiken höjdes upp till den kulturskapare hon ville den skulle vara.

De Grå trängde ut Ling

Genombrottet för hennes grupp ? som fungerade lite som en experimentgrupp ? och den kvinnliga Örebrogymnastiken kan dateras till 1923 och

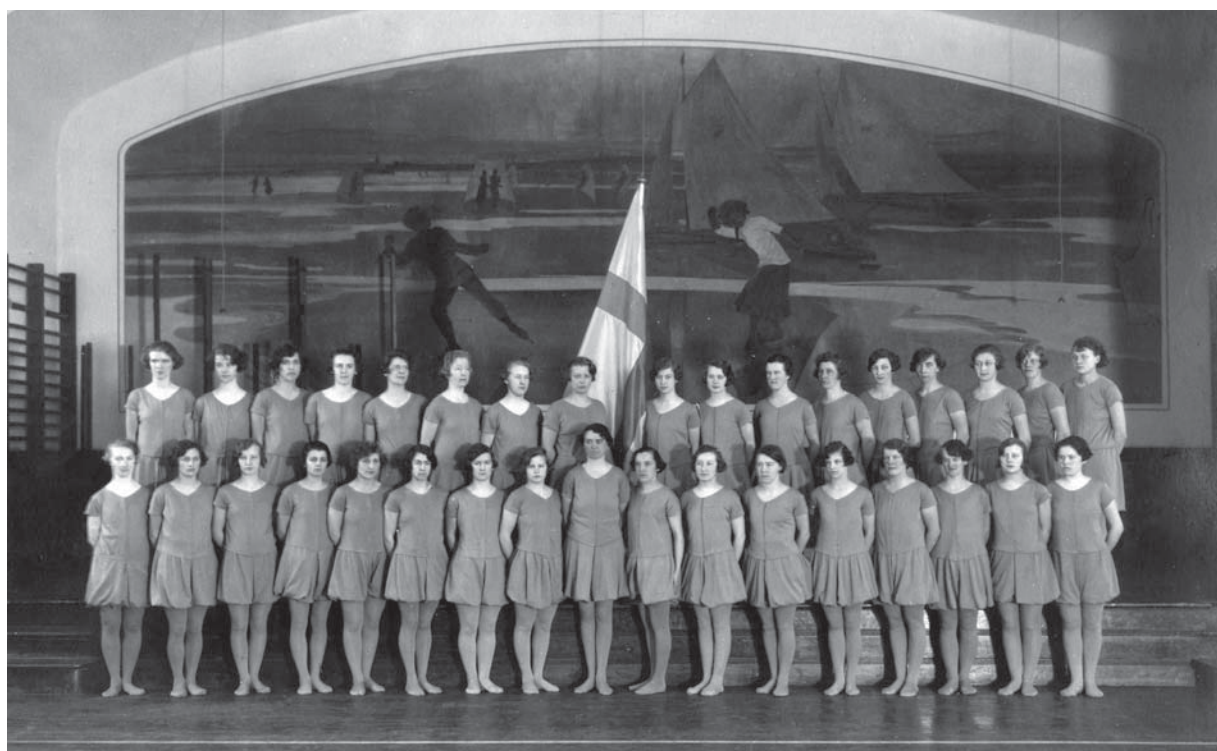
uppvisningen i samband med Göteborgsspelen året därpå. Det var också från och med då man började uppträda under namnet De Grå. Det var också från ungefär den här tiden allt fler insåg att något nytt hade kommit till den svenska, kvinnliga gymnastiken. Så här kunde det låta i en tidning efter en uppvisning:

Det gamla Lingsystemet har fått vika för rytmiska och plastiska rörelser, lekar och danser. Frågan är om inte detta nya system så småningom med sina mjukare, kvinnligare rörelser kommer att helt uttränga Lings metod.

något liknande ifrågasättande gällande AGF: Är det gymnastik eller cirkus vi ser?

Greta Adrian en utskälld nydanare

Utan tvekan måste Greta Adrian beskrivas som en pionjär på gymnastikens område. Som alla nydanare fick även hon möta belackare. Sådana gjorde sig hörda redan 1917 när hon ställde upp som ledare för AGF:s herrar. En kvinna skulle inte vara ledare för en manlig trupp och särskilt inte om männen var arbetare! Antagligen var det ren avundsjuka bland landets manliga gymnastikdirektörer som ledde till att självaste GCI

Karros gymnastiksal 1927.

Med facit i handen vet vi att tidningen blev sannspådd! Däremot fick inte Greta Adrian gehör för den skepsis mot tävlingsgymnastik för kvinnor hon framförde i olika sammanhang; i dag tävlas det för fullt och det i grenar som inte ens var uppfunna på hennes tid.

Varken AGF eller De Grå undgick kritik när de lanserade den nya gymnastiken. Inför De Grå ställde sig en del undrande, särskilt sedan de helt släppt redskapsgymnastiken: Är det gymnastik eller dans vi ser? Däremot känner jag inte till

uppmanade henne att låta den manliga gymnastiken vara i fred.

När hon i samband med Örebro Allmänna gymnastikavdelningars 25 årsjubileum 1943 intervjuas av Ola Hellstrandh i *Örebro Dagblad*, säger hon:

Jag har fått en sådan myckenhet ovet för att jag som kvinna försökt inympa nya idéer inom den svenska gymnastiken, att det finns väl inte många som bestått sådana utskällningar.

Röda skor och bara ben - oanständigt

Att hennes initiativ att använda sig av musik för sina kvinnliga gymnaster ogillades av vissa är redan nämnt. Men även De Grås kläder vann ogillande i en del kretsar. Namnet De Grå syftade på truppens klädsel: grå trikå med korta byxor och långa ärmor, långa grå strumpor och grå skor. Mot slutet av 30-talet bytte man till silkestrikå, strumporna försvann och man uppträdde med bara ben. Till detta kom mjuka, röda skor. Röda skor var nytt i gymnastiksammanhang men värre var för vissa att den nya dräkten visade en del av kvinnornas lår. Denna "oanständighet" ledde till en del protestbrev. En protest kom för övrigt från I 3:s regementschef

(inga namn), som inte ville att "hans" soldater skulle se dessa lår utan krävde en anständigare klädsel!

Förändringens vind nådde hela landet

Det här understryker att man kan se Greta Adrian, som det har sagts, som "en ropande röst i en öken", när hon började sitt verk, "många hästlängder" före sina samtida kollegor. Men det hon med envishet och övertygelse kämpade för i Örebro genomfördes så småningom inte bara på lärarutbildningen på GCI utan i hela landet.

Lars Wolf

LÄNSGÅRDEN

– en värd för alla!

Länsgården Fastigheter AB

Telefon 019-602 39 70
e-post: info@lansgarden.se
www.lansgarden.se

Medalj igen!

För tredje året i rad har Länsförsäkringar Sverige mest nöjda bolånekunder.

Enligt svenskt Kvalitetsindex (SKI) www.lfbergslagen.se

60 år sedan den leende olympiaden i London

Mätt på teve från olympiska spelen i Peking kan det väl vara värt att påminna om 60-årsjubileet av spelen i London 1948. De var mycket givande för Sverige: 17 guld, 11 silver- och 17 bronsmedaljer. Många av oss i Idrottshistoriska Sällskapet har väl minnen från den tiden, men jag vill ändå påminna.

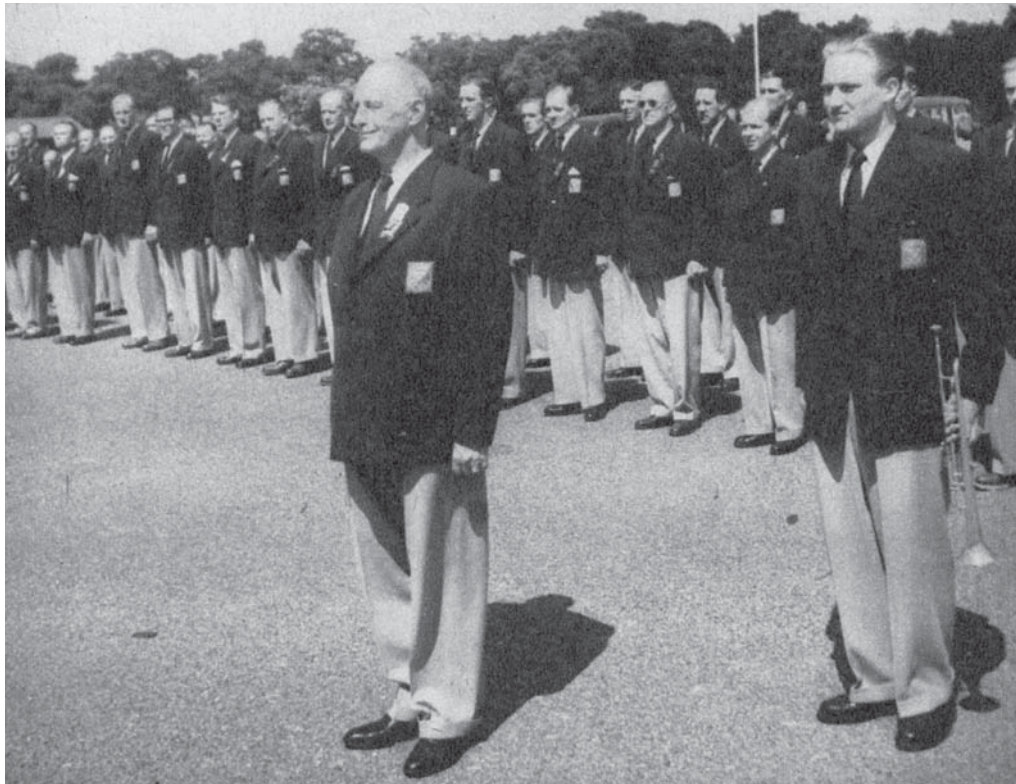
Marianne, Karin och många andra

Två av våra medlemmar deltog då: Marianne Lundqvist-Grane i simning 4x100 m och Karin Lindberg-Lindén i gymnastik. Båda är starkt i farten ännu, Marianne t.o.m. som tävlande. Se där idrottens nytta! (Marianne är från Karlskoga, Karin från Stockholm.)

Lars-Erik Wolfbrandt vann en bronsmedalj i stafett 4x400 m, turligt genom diskade lag. Per Arne Berglund hade litet otur. I försöken var han tvåa

med 67,02 bara centimetern efter vinnaren; sen blev det sämre. Vann gjorde T. Rautavaara, från Finland förstås, med blygsamma 69,77. P A hade blivit fyra på sitt försökskast. Enligt den flitige berättaren Per Arne erbjöds den bildsköne Rautavaara att bli film-Tarzan efter spelen, men något kom i vägen.

Örebroare i OS -48 var också Sven Håkansson i maraton, där han sjuk fullföljde som 28:a. Världsrekordmästaren Werner Hardmo, Kumla, diskades tyvärr i gången, men i tyngdlyftning vann Gösta Magnusson ÖAK en inte väntad bronsmedalj, Örebro och I 3 ställde upp med två skyttar: Holger Erben (8:a) och Claes Egnell (24:a). Egnell hade skadats svårt vid en uppvisningstävling under vinter-OS tidigare på året och kunde inte delta i den moderna 5-kampen, där han annars hört till favoriterna.

Olympiatruppens överbefälhavare, major Einar Råberg, "lämnar av" till prins Bertil. Löparen och trumpetaren L.E. Wolfbrandt står beredd till fanfar för fanan.

Spänstfenomenet Åhman

Särskilt fria idrotten var stark i Sverige och Örebro då. En blivande örebroare, Arne Åhman från Nordingrå, vann guld på 15,40, svenskt rekord då. Han var ett spänstfenomen med höjdhopp som huvudgren. Där hade han 1,98 som personbästa. Han hoppade på fart, och det sägs att hans höjdhopp brukade mäta ca 5 m i längd. I och med Arne har jag förhoppningsvis nämnt alla med anknytning till Örebro län.

Den svenska spjutkvartetten i en träningspaus på Paddingtons idrottsplan, fr. v. Gunnar Pettersson, Sven Daleflod, Ingrid "Pyret" Almqvist och Per Arne Berglund.

Svenska paradgrenar

Eftersom jag är inne på fri idrott fortsätter jag med några prisplock. På 1500 m, vår paradgren sen Gunder och Arne, vann vi dubbelt genom Henry Eriksson 3,49,8 och Lennart Strand 3,50,4. Strand blev den som tangerade Gunder Häggs världsrekord 3,43,0. (Och vår bekanting Dan Waern underskred det senare.) 3000 m hinder blev en svensk trippel genom Thore Sjöstrand, Erik Elmsäter och Göthe Hagström. Sjöstrands guldtid var 9,04,6. På 10 000 tog Bertil Albertsson brons, och det gjorde också Rune Larsson på 400 m häck. Bland damerna var

Ann-Britt Leyman mest framgångsrik med en tredjeplacering i längdhopp på 5.57. Flera andra friidrottare fick bra placeringar men sämre resultat på Wembleys provisoriska banor.

1948 tände Jamaica som världslöparnation med Arthur Wint och Herbert Mc Kenley i spetsen, grabbar som Ola Hellstrandh förmådde komma till Örebro och Eyravallen tillsammans med andra världsstjärnor.

Kanotguld

Kanot ligger mig varmt om hjärtat, och här slog Gert Fredriksson igenom med två guld, på 1000 m och 10 000 m. Han kom att vinna 6 guld, 1 silver och 1 bronsmedalj, innan han slutade som 40-årig i Rom 1960. I K-2 1000 tog Brunnsviksparet Klingström-Wetterström guld och i K-2 10000 gick guld till Gunnar Åkerlund och Hans Wetterström från Nyköping, liksom Gert. I canadensare (C) gick det sämre, men vi deltog ändå. Kanotreserv var Örebrobekante Lars "Glassen" Glassér. Till vardags paddlade den färgstarke boxaren m m "Glassen" för Brunnsviken. Han blev världsmästare 1950 i Köpenhamn. När Lars Glassér avled för några år sen hade han testamenterat en betydande summa pengar till sin älskade kanotsport.

Gångarguld men inte till Werner

När det gäller svenska OS-medaljer går det åt textutrymme. Gångsporten räknas vid stora mästerskap till fri idrott, och inte minst i London 48 "gick" det bra. John Mikaelsson vann 10000 m bana och John Ljunggren 5 mil landsväg. Gång är ju en bedömningsport, och i bangången råkade Werner Hardmo ut för domarnas misshag, och världsrekordmannen blev utan olympisk medalj.

Grut - spelens främste idrottsman

Riktigt bra gick det för Sverige i brottning med guld till Gösta Andersson, Axel Grönberg, Kurt Pettersen, Karl-Erik Nilsson och Gustaf Freij i grekisk-romersk stil. Olle Anderberg och Tor Nilsson fick "bara" silver. I fri stil blev det inget guld men silver till Ivar Sjölin, Gösta Frändfors och Bertil Antonsson. Brons fick Thure Johansson, Erik Lindén och Bengt Fahlqvist.

Den "svenska" moderna femkampen gav guld till Wille Grut och brons till Gösta Gerdin. Grut

korades i London till spelens främste idrottsman. Till detta kan väl läggas, att han dessutom var son till arkitekten för Stockholms stadion Torben Grut.

I ridning tog Gustav Adolf Boltstern brons, och i segling blev det silver i drake genom Folke Bohlin, Hugo Jonsson och Gösta Brodin. Brons seglades hem i sexa genom Tore Holm, Martin Hindorf, Robert Ameln, Gösta Salin och Torsten Lord. Fäktning gav lagbrons på värja och medaljörerna hette Frank Cervell, Cad Forsell, Bengt Ljungqvist, Sven Thofelt, Per Carlsson och Arne Tollbom.

Största guld

Med allt detta tror jag att de svenska medaljörerna namngivits, men det kanske största guld

Guldgossarna blev proffs

Med Sveriges seger i London tog det fart i övergång till proffsspel i Europa och därmed en helt osannolik våg av svenskar till yrkesfotbollen. Jag tror att Henry "Garvis" Carlsson var allra först till Atletico Madrid, men de flesta säger nog Gunnar Nordahl till Milan följd av Gren och Liedholm "Grenoli". Alla i guldlaget utom målvakten Torsten

Lindberg, backen Erik Nilsson och halvbacken och lagkaptenen Birger "Bian" Rosengren blev proffs för längre eller kort tid. En slussport var öppnad och strömmen stark!

Som framgår av min artikel var de olympiska spelen i London 1948 mycket framgångsrika för Sverige. Ändå överträffas de klart i medaljörving av Stockholm 1912 och Antwerpen 1920, men dessa får nu vänta på jubileumspåminnelser i vårt kära idrottsällskap.

Arne Upling

Ett stolt ögonblick för Sverige och svensk tyngdlyftning. Och för Örebro. Gösta Magnusson t. h. på prispallen tillsammans med USA-fenomenen Stanzyk i mitten och tvåan Sakata. En stadig trio, som tillsammans vräker åtskilliga kilon i luften.

	DEN GODA MATEN	ICA Supermarket	City Krämären
	till vardag och fest	ICA Supermarket	Parken Brunnsparken
	hittar du hos oss!	ICA nära	Eko Mellringe
ALLA DAGAR 7-22!			

För 50 år sedan slog han Hasse Alsér

Den här matchen kunde egentligen bara sluta på ett sätt. I läroverksturneringen i bordtennis 1958 möttes Uppsala och Borås i finalen. Grabbarna från Borås var skyhöga favoriter. I laget spelade nämligen svenske och nordiske mästaren Hasse Alsér, till råga på allt dessutom inofficiell Europamästare. Den avgörande matchen kom att stå mellan honom och Uppsalas Ale Forsberg. Ingen av dem hade förlorat någon match eller tappat något set under turneringen.

Ställningen stod 1-1, och bara det var överraskande. Ale hade alltså tagit set, och nu hände det sensationella i tredje och avgörande. ”Jag brände tre matchbollar,” minns Ale, ”men den fjärde satte jag med en präktig forehand, så jag vann med 21-19 och Högre allmänna läroverket i Uppsala hela turneringen med 5-3.”

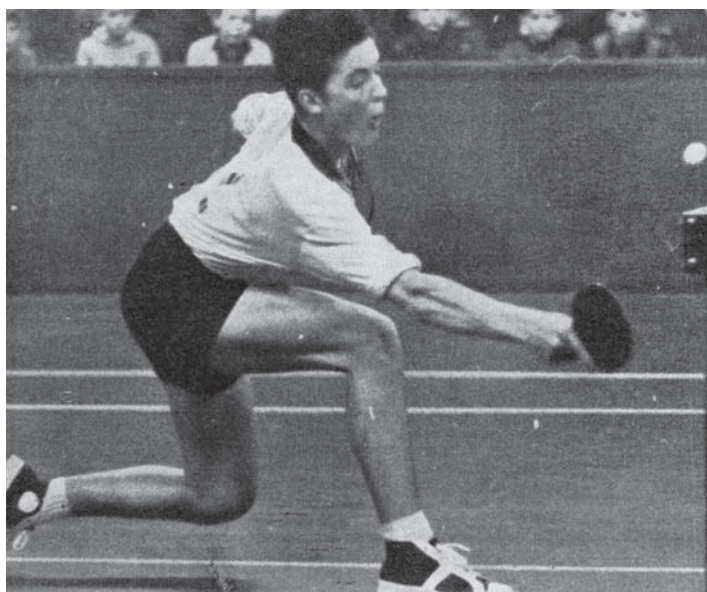
Med glädje minns Ale sitt livs största pingistriumf, som alltså inträffade för 50 år sedan. Han kommer även ihåg, att han i seriespel mot Sturehov, Safir och AGA spöade varenda närking.

Sedan mer än 40 år är Ale örebroare. Han har

arbetat som advokat, men som 70-åring njuter han numera av pensionärlivet, vilket bl a innebär att han tidigt varje morgon beger sig till Eyrabadet. Och vid tanken på att han besegrade Hasse Alsér, som så småningom kom att höra till världseliten, lever han upp på nytt.

Lars Ehlin

Ale Forsberg, Uppsala, i sin match mot Hasse Alsér i läroverksfinalen. Forsberg vann efter en spännande kamp och gav därmed sitt plugg segern i den första DN-turneringen om prins Bertils pokal.

Örebro-Cupen 30 år

I den långa raden av jubileer under 2008 vill vi uppmärksamma Örebro-Cupen och har därför stämt träff med en av initiativtagarna till denna 30-årsjubilerande företeelse i Örebro.

Fyrklöver blev Örebroalliansen

Vi möter Jan Alm som tillhört Karlslunds IF sedan barndomen och låter honom berätta:

Tankarna på en årlig återkommande fotbollscup för ungdomar dök upp 1976. 1977 bildades Örebroalliansen bestående av Adolfsbergs IF, BK Forward, Karlslunds IF och ÖSK och den prövade sig fram med en "liten" cup för att 1978 satsa i större skala.

Internationell turnering

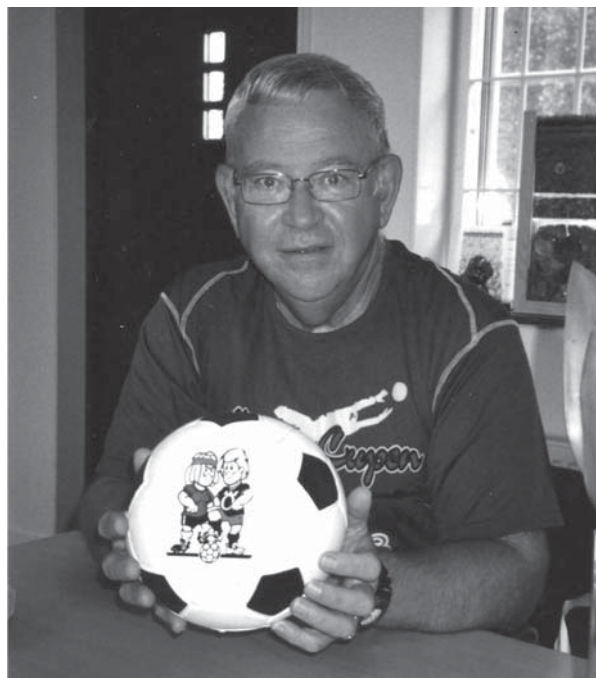
Sedan 30 år har nu Örebro Cupen arrangerats av de i alliansen ingående klubbarna under en vecka strax efter skolornas slut, men före midsommar. Beroende på olika terminsindelning i andra länder är det företrädesvis lag från Sverige, men i år dök det upp 60 lag från Finland, Estland och Norge samt ett lag från Irland. Även lag från andra länder brukar delta. Finland bidrar även med några av de 150 domare som krävs för cupens genomförande.

Cupen drar 10 000

2008 deltog sammanlagt 400 lag vardera omfattande 20 personer samt 400 funktionärer (utöver domarna). Domarna är f.ö. de enda som arvoda, övriga funktionärer jobbar rent ideellt, men får viss ersättning för kostnader som alltid uppstår. Räknan man in deltagande föräldrar och andra anhöriga räknar man med att sammanlagt 10 000 personer är engagerade under de 4 dygn som cupen pågår.

Jättearrangemang

Det är ett ansenligt jobb som ligger bakom detta evenemang. Det skall organiseras mat och husrum för alla. Spelplaner och spelscheman måste stämma och logistiken (transporttjänsten) skall fungera. Man undrar naturligtvis hur detta är möjligt. En förklaring är väl, att varje klubb i alliansen nu har

Jan Alm

en anställd ungdomskonsulent som i princip jobbar året runt med detta. De har återkommande månadsmöten där detaljplaneringen avhandlas. Karlslund Arena har nu tillsammans med Rosta gärde 16 spelplaner att förfoga över och sammanlagt spelas under fyra dagar 1 500 matcher på 40 planer runt om i Örebro. Varje cup avslutas så med ett gigantiskt disco i Conventum och med att berörda funktionärer samlas till ledarträff med utvärdering av årets cupäventyr.

Härligt samarbete

Med från starten är fortfarande Jan Alm, Thomas Andersson, nu heltidsarbetande konsulent för Alliansen samt Claes Mauroy. Janne framhåller det fantastiska kompisskapet som alltid rått mellan klubbarna och som starkt bidrar till att cupen kan fortsätta år efter år. Jobbet med cupen är för övrigt det roligaste han har upplevt under sitt liv som ungdomsledare, vilket tog sin början redan på 1960- talet och kommer att fortsätta tills han får "sparken".

Fotboll i Italien och fusal

Till de riktigt roliga minnena räknar han bl.a. in en resa till Örebro:s vänortsstad Viterbo i Italien. Med på den resan var då ett ungdomslag bestående av 4 spelare från varje i alliansen ingående klubbar. För rättvisans skull hade man då fixat en neutral klubbdräkt helt i ljusgult.

Vidare framhåller Jan Alm att det verkligen är roligt att cupen sedan många år välkomnar flicklag och att ett nytillskott i alliansens arbete är en endagscup mellan jul och nyår i fusal, vilket innebär en inomhuscup med smålag och ”mjuk” boll. Så får vi inte heller glömma att cuperna sponsras av Nerikes Allehanda och Örebro Kommun, och i det sammanhanget kan inte Janne underlåta att puffa för att Örebro Kommun bättre borde kunna utnyttja cupens PR- värde till gagn för hela Örebro. Inom fotbollen är den i särklass det största ungdomsevenemanget i kommunen.

Grattis

Från Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap kan vi bara framföra våra lyckönskningar till fortsatta

framgångar och med glädje konstatera, att det ideella arbetet och engagemanget fortfarande lever inom idrottsvärlden.

Bertil Cajdert

Stående från vänster: Jan Alm, Per-Arne Larsson, Börje Westin, Ove Linkqvist, Stig Lundqvist. Knästående: Bosse Persson, Thomas Andersson, Bernth Modig, Nils Holgersson, Bertil Lundin.

Lyckat besök på Adolfsbergshemmet

Vårt Sällskap har inbjudits att informera om vår verksamhet på äldreboenden i Örebro. Under hösten och våren kommer vi att göra 12 besök. Det första gjordes den 24 september, när Adolfsbergshemmet tog emot oss. Rolf Hallgren, Lennart Thörn, Olle Säaw och Totten Gustavsson var våra mycket populära gäster. Förutom om vårt

Sällskap berättade våra representanter om sina minnen från ishockey, fotboll och bandy. Att de har en djup källa att gräva ur vet alla. Åhörarna på Adolfsbergshemmet, varav en del hade eget framgångsrikt idrottsförflutet, uppskattade besöket mycket.

Till vänster: Forwards duktige fotbollsspelare John Olle Ivarsson, senare även bra bowlare. Mellan Olle Säaw och Totten Gustavsson står Einar Eriksson, fotbollsspelare i ÖSK på 40-talet. Var bl a med i laget som besegrade Surahammar med 2-0 i första kvalmatchen den 26 maj 1946 på Eyravallen.

Det nya museiutskottet

Det nya museiutskottet har följande medlemmar: Göran Gillberg, Gunnar Hagsten, Reinart Johansson (ordförande), Ulf Markusson, Kenneth Sundkvist, Lennart Thörn och Stig Wallinder. Det nya utskottets viktigaste uppgift är förbereda en ny utställning till 2009.

Övre raden: Ulf Markusson, Lars-Gunnar Rosmark, Lennart Thörn, Göran Gillberg, Rolf Hallgren, Nedre raden: Reinart Johansson, Gunnar Hagsten.

STADSKANSLIET

Örebro
www.orebro.se

BraData

VÄRDELÖST VETANDE

hämtat från Stora nödvändiga boken med värdelöst vetande om FOTBOLL.

SNABBA RYCK

Efter

1. 2,8 sekunder gjorde Ricardo Olivera mål för Rio Negro mot Soriano i uruguaynska ligan 1998.
2. 4 sekunder Damian Mori, Adelaide, mot Sydney 1995.
3. 5 sekunder - Malcolm Macdonald, Newcastle, mot St. Johnstone 1972
4. 8 sekunder - David Gualtieri, San Marino, VM- kval mot England 1993.
5. 10 sekunder - Ledley King, Tottenham, mot Bradford City 2000.
6. 10 sekunder Alan Shearer, Newcastle, mot Manchester City 2003.
7. 10,6 sekunder Hakan Sukur, Turkiet, mot Sydkorea i VM 2002.
8. 11 sekunder Denilson, Bordeaux, mot Nice 2006.
9. 11 sekunder Peter Gerhardsson, Hammarby, mot Elfsborg 1984.

MÅLSVITER

Spelare som hittat nätet i match efter match

1. Peter Dubovsky, Slovan Bratislava, 1991 1992. Mål 13 matcher i svit, totalt 18 mål, varav åtta på straff.
2. Tom Philipson, Wolverhamptom, 1926 1927. Mål i 13 matcher i svit, totalt 22 mål.
3. Gabriel Bastituta, Fiorentina, 1994 1995. Mål 11 matcher i svit, totalt 13 mål, varav fem på straff.
4. Ole Stavrum, Lyn, 1966 1967. Mål 11 matcher i svit, totalt 11 mål.
5. Ruud van Nistelrooy, Manchester U., 2002 2003 och 2003 2004. Mål 10 matcher i svit, totalt 15 mål, varav fem på straff.
6. John Aldridge, Liverpool, 1986 1987 och 1987 1988. Mål 10 matcher i svit, totalt 12 mål, varav två på straff.
7. Mark Viduka, Celtic, 1999 2000. Mål 10 matcher i svit, totalt 11 mål varav tre på straff.

Bertil Cajdert

RÖHNISCH
women only

www.olif.se

SISU
Idrottsutbildarna

Funderar du på att flytta?

Anmäl dig på Hyrestorget!

Anmäl dig redan idag på Hyrestorget och samla köpoäng. De kan vara bra att ha den dag du vill byta bostad.

Villa eller lägenhet, balkong eller uteplats, högt upp eller nära marken, på landet eller i city...

Bland våra 23 000 bostäder finns säkert något som passar dig och din familj.

Välkommen!

www.obo.se

ÖrebroBostäder AB
Krämartorget
Telefon 019-19 42 00

öBo
Hem för dig

**KFUM:s damlag i basket och volleyboll
belönades med NA:s guldlocka 1999
för sina SM-vinster.**

BESÖK VÅR HEMSIDA!

Den ger information om Sällskapets alla aktiviteter.

Adressen är:

www.olis.nu

